

وزارت تحصیلات عالی جمهوری اسلامی افغانستان

ریاست محصلان خصوصی

مؤسسه تحصیلات عالی ازهر

معاونیت علمی - تدریسی

طرز العمل آموزش

مقدمه

مؤسسه تحصیلات عالی ازهر (مؤسسه) همواره تلاش نموده است تا با ارایه تحصیلات با کیفیت، تأثیر به‌سزایی در توسعه جامعه داشته باشد. دیدگاه مؤسسه تحصیلات عالی ازهر، مؤسسه را به عنوان یک نهاد مهم ملی، فراگیر، نوآور و تحقیقاتی در افغانستان معرفی مینماید، جایی که دانش در خدمت جامعه قرار میگیرد.

این طرز العمل آموزش، با هدف تأثیرگذاری دیدگاه ازهر بر کلیه برنامه‌های تحصیلی در مؤسسه، با در نظر داشت زمینه سازی تحصیلات عالی پویا تدوین گردیده است. منظور از تدوین و اجرای این طرز العمل، ترویج تدریس و فراگیری با کیفیت و تاثیرگذار بر یک بدنه دانشجویی بسیار متنوع و در برگیرنده نیازهای فارغ التحصیلان، برای اشتراک در پروسه توسعه جامعه نهایت پیچیده می باشد. این بدان معناست که مؤسسه، جایگاه بالایی را برای تشخیص و عملی نمودن پروسه تدریس به گونه تخصصی و حرفه‌ای، قرار می دهد.

تعاریفات:

الف. کریدت: یک واحد درسی است که بر اساس آن نصاب دوره‌ی تحصیلی با تفکیک سمسترها و همچنان سهم هر مضمون در نصاب مذکور تعیین می شود. یک کریدت (۱۶) ساعت درسی و یا معال آن در یک سمستر میباشد.

ب. مضامین اساسی: به مضامینی گفته میشود که آموزش آنها برای ورود به اصل رشته الزامی میباشد و تهداب معلومات اختصاصی را تشکیل میدهد.

ج. مضامین حتمی تخصصی: به مضامین رشته‌ای گفته می شود که ضرورت حتمی و غیر قابل تعویض رشته‌ی تخصصی را میسازد.

د. مضامین اختیاری: به مضامینی گفته میشود که محصل از میان چند انتخاب یا بدیل که به نحوی از انحاء به رشته ی تحصیلی ارتباط داشته و توسط فاکولته، در پروگرام تحصیلی گنجانیده شده باشد، یک یا چند مضمون آنرا انتخاب مینماید. تعیین مضامین اختیاری مربوط به دیپارتمنت بوده که بعد از تأیید شورای علمی فاکولته انتخاب می گردد.

۵. مضامین پیش شرط: مضامینی است که فراگیری آن قبل از ورود به مضامین مرتبط بعدی ضروری میباشد.

۷. فارغ التحصیل:

فارغ التحصیل دوره لیسانس مؤسسه تحصیلات عالی ازهر فردی است حد اقل (۱۳۶) کزیدت را در یک دوره تحصیلی چهار ساله (۸ سمستر) طبق نصاب و براساس مقررات و طرز العمل ها با موفقیت تکمیل، از پایان نامه تحصیلی خویش موفقانه دفاع نموده و در بخش دانش، مهارتها وسلوک شرایط ذیل را دارا باشد:

در بخش دانش: بر موضوعات رشته تحصیلی خویش حاکم بوده، و به عنوان کادر متخصص رشته متذکره در جامعه عرض وجود نماید.

در بخش مهارتها: آشنایی با (یکی از زبان های خارجی، مدیریت خوب، مهارتهای کامپیوتری، قابلیت تدویر برنامه های آموزشی ... و غیره) داشته و توانایی حل مشکل خویش را در این بخش ها دارا باشد.

در بخش سلوک: از لابلای محتوای مضامین تخصصی و مسلکی خویش، احترام به قوانین نافذۀ کشور، اخلاق آکادمیک، وطن دوستی، ارزشهای عالی اسلامی، انسانی و اخلاقی را فرا گرفته، به تمامی این ارزشها متعهد بوده و از هر نوع تبعیض و تعصب میرا باشد.

شرایط ورود:

ماده اول:

شرایط پذیرش در مؤسسه تحصیلات عالی ازهر (مؤسسه) قرار ذیل اند:

۱. مجاز بودن به تحصیل از نظر قوانین و مقررات جاری کشور و داشتن شرایط عمومی ورود به تحصیلات عالی، در مطابقت با مقررات و معیار های وزارت تحصیلات عالی جمهوری اسلامی افغانستان؛

۲. داشتن شهادتنامه فراغت صنف دوازدهم (یا معادل آن برای فارغین تعلیمات از مدارس دینی) از داخل یا خارج کشور، که تأییدی وزارت محترم معارف کشور را داشته باشد؛
۳. کسب نمره کامیابی کانکور ورودی؛
۴. پرداخت هزینه تحصیل مطابق تعرفه و مقرراتی که از طریق مؤسسه تعیین میگردد.

ثبت نام:

ماده دوم:

پذیرفته شدگان کانکور ورودی، مکلف اند در مهلت هایی که توسط مؤسسه اعلام می شود، برای ثبت نام و انتخاب رشته مراجعه نمایند. عدم مراجعه برای ثبت نام در نخستین سمسטר تحصیلی پس از اعلام نتایج امتحان، انصراف از تحصیل تلقی خواهد شد.

ماده سوم:

محصل موظف است در آغاز هر سمستر، در زمانی که مؤسسه اعلام می کند، برای ادامه تحصیل و انتخاب کريدت به اداره مؤسسه مراجعه کند. عدم مراجعه محصل برای ثبت نام بدون اطلاع و عذر موجه، در يك سمستر، بمنزله انصراف از تحصیل است. در صورت تأخیر و یا عذر موجه، حق انتخاب کريدت و ادامه تحصیل را در آن سمستر ندارد. ولی آن سمستر جزو مدت مجاز تحصیل وی محسوب می شود.

تبصره: محصل موظف است عذر موجه خود را در خودداری از نام ثبت نام، با دلایل مستند، بطور کتبی در اولین ماه بعد از آغاز هر سمستر تحصیلی، به اداره مؤسسه اطلاع دهد.

منع تحصیل همزمان:

ماده چهارم:

محصل در يك زمان حق ثبت نام و ادامه تحصیل در بیش از يك فاکولته و در هر فاکولته بیش از يك دیپارتمنت را نخواهد داشت. در صورت تخلف، از ادامه تحصیل در یکی از رشته های انتخابی به تشخیص کمیسیون بررسی موارد خاص محروم و سوابق تحصیلی وی باطل اعلام می شود و محصل در این حال موظف است کلیه هزینه های مربوط به رشته حذف شده را مطابق تعرفه های تعیین شده به مؤسسه بپردازد.

تبصره: محصلین ممتاز (استعدادهای درخشان)، از شمول این ماده مستثنی هستند. تعریف محصلین ممتاز و ضوابط اجرایی این تبصره، توسط وزارت محترم تحصیلات عالی تعیین و ابلاغ می شود

نظام تحصیلی:

کریدت درسی

ماده پنجم:

تحصیلات در مؤسسه تحصیلات عالی ازهر مبتنی بر نظام کریدت است. در نظام کریدت، ارزش هر درس با تعداد کریدت های آن درس سنجیده می شود و قبولی یا رد محصل در يك درس، به همان درس محدود است. هر کریدت درس، مقدار یا میزان درسی است که مفاد آن به صورت نظری ۱۷ ساعت، عملی (یا لابراتواری) ۳۴ ساعت، عملیات میدانی ۵۱ ساعت، کاردر عرصه ۶۸ ساعت، در طول يك سمستر تحصیلی و طبق برنامه مصوب شواری علمی تدریس می شود. در مورد رشته هایی که دارای پروژه هستند مدت اجرای پروژه متناسب با کریدت آن، توسط استاد مربوط تعیین می شود.

سال تحصیلی:

ماده ششم:

هر سال تحصیلی مرکب از دو سمستر تحصیلی و هر سمستر تحصیلی شامل ۱۶ هفته می باشد. تبصره:

مدت امتحانات پایانی سمستر جزو مدت تحصیلات محسوب نمی شود.

کریدت های درسی و طول مدت تحصیل :

تعداد کریدتها

ماده دهم :

تعداد کریدت های درسی لازم برای گذراندن دوره لیسانس ۱۳۶ کریدت می باشد .

ماده یازدهم :

هر محصل می تواند در هر سمستر تحصیلی حداقل ۱۷ و حداکثر ۲۱ کریدت درسی را انتخاب کند .

تبصره ۱ : در آخرین سمستر تحصیلی، محصل از رعایت شرط انتخاب حداقل ۱۷ کریدت معاف است .

تبصره ۲ : در صورتیکه محصل برای فراغت از تحصیل تنها یک درس باقیمانده داشته باشد، با نظر فاکولته و تأیید استاد مربوطه، می تواند امتحان آن درس را در طول سمستر از طریق معرفی به استاد بگذراند .

تبصره ۳ : اگر محصلی در یک سمستر اوسط کل نمراتش حداقل ۸۵ باشد می تواند با نظر مؤسسه در سمستر بعد حداکثر تا ۲۴ کریدت درسی را انتخاب نماید .

تبصره ۴ : در مواردی که محصل برای فراغت از تحصیل حداکثر ۲۴ کریدت باقی داشته باشد، حتی اگر مشروط باشد، با نظر مؤسسه، می تواند تمامی کریدت های باقیمانده را در یک سمستر انتخاب کند .

تبصره ۵ : در صورت تقاضای تأجیل برای بار دوم در اثر حوادث غیر مترقبه (در صورتیکه دوام تحصیل بیشتر از حد اکثر مدت تحصیل نگردد) شورای علمی مؤسسه تصمیم اتخاذ می نماید .

ماده دوازدهم :

آن تعداد از پذیرفته شدگان امتحان کانکور ورودی در دوره و لیسانس که نتیجه امتحان آنها، در امتحان ورودی، در یک یا چند درس، به تشخیص شورای علمی مؤسسه از حدنصاب معینی کمتر باشد،

موظف اند حسب نیاز رشته، دروسی را که مؤسسه تعیین می کند به عنوان دروس الزامی یا (پیش شرط) علاوه بر دروس مندرج در نصاب همان رشته بگذرانند .

تبصره ۱ :

تعیین نوع درس، تعداد کزیدت، مواد، نحوه ارائه و زمان تدریس دروس پیش شرط بر عهده شورای علمی مؤسسه می باشد .

طول دوره :

ماده سیزده :

حداقل مدت مجاز تحصیل در دوره های لیسانس ۳ سال و حد اکثر آن ۶ سال می باشد . در صورتی که محصل نتواند کزیدت های دوره را در حداکثر مدت مجاز تحصیل با موفقیت بگذراند از مؤسسه اخراج می شود .

حضور و غیاب :

حضور در جلسات درس

ماده چهارده :

تکمیل نصاب حاضری در مضمون و یا کورس حتمی میباشد . ۷۵ فیصد حاضری در ساعات درسی لکچر شرط شمول در امتحان نهایی دانسته می شود .

حضور محصل در تمام جلسات مربوط به هر درس الزامی است و ساعات غیبت محصل در هر کورس نباید از ۵ جلسه همان کورس تجاوز کند، در غیر اینصورت نمره محصل در آن درس صفر محسوب می شود .

تبصره ۱ :

در صورتیکه غیبت محصل در یک کورس بیش از ۵ جلسه باشد ولی غیبت او موجه تشخیص داده شود، آن درس حذف می شود. در این حال رعایت حدنصاب ۱۷ کرایدیت در طول سمستر برای وی الزامی نیست. ولی سمستر مذکور بعنوان يك سمستر کامل جزء سنوات تحصیلی محصل محسوب می شود.

تبصره ۲:

غیبت در جلسات ۲ هفته اول هر درس، بدلیل حذف و اضافه یا به هر دلیل دیگر مجاز نیست و در صورت پیشامد جزء ۵ جلسه غیبت مجاز محصل محسوب می شود.

غیبت در امتحان:

ماده پانزده:

غیبت غیرموجه در امتحان هر درس به منزله گرفتن نمره صفر در امتحان آن درس است و غیبت موجه در امتحان هر درس موجب حذف آن درس می گردد.

ماده شانزده:

تشخیص موجه بودن غیبت در جلسات درس و در امتحان برعهده شورای علمی مؤسسه یا کمیته منتخب آن شورا است.

حذف و اضافه:

ماده هفده:

محصل می تواند در هر سمستر تحصیلی، فقط در مهلتی کمتر از ۲ هفته، پس از شروع سمستر تحصیلی حداکثر ۲ درس دیگر انتخاب یا ۲ درس انتخابی خود را حذف یا ۲ درس انتخابی خود را با ۲ درس دیگر جابجا نماید، مشروط برآنکه تعداد کرایدتهای انتخابی وی از حد مقرر تجاوز نکند.

ماده هژده:

در صورت اضطرار، محصل می تواند تا ۵ هفته به پایان سمسٹر تحصیلی مانده، فقط یکی از درسهای نظری خود را با تأیید کمیته علمی فاکولته مربوط حذف کند، مشروط بر آنکه اولاً غیبت محصل در آن درس بیش از ۵ جلسه آن درس نباشد و ثانیاً تعداد کزیدت های باقیمانده وی از ۱۲ کزیدت کمتر نشود .

ماده نزده:

حذف کلیه درسهای اخذ شده در يك سمسٹر، تنها در صورتی مجاز است که بنا به تشخیص شورای علمی مؤسسه، محصل قادر به ادامه تحصیل در آن سمسٹر نباشد . در اینصورت سمسٹر مزبور جزء حداکثر مدت مجاز تحصیل محصل محسوب خواهد شد .

ارزیابی پیشرفت تحصیلی محصل:

معیارهای ارزیابی

ماده بیست:

ارزیابی پیشرفت محصل در هر درس بر اساس میزان حضور و فعالیت در صنف، انجام تکالیف درسی و نتایج امتحانات بین سمسٹر و پایان سمسٹر صورت می گیرد و استاد هر درس مرجع ارزیابی محصل در آن درس است .

تبصره:

برگزاری امتحان پایان سمسٹر برای هر درس الزامی است

ماده بیست و یک:

ارزیابی مضامین به تفکیک ذیل صورت می گیرد:

الف. امتحان نهایی ۶۰ فیصد؛

ب. امتحان صنفی، کارخانگی و فعالیت های داخل صنف ۲۰ فیصد؛

ج. تطبیقات ۲۰ فیصد؛

د. در مضامین و کورس هاییکه ضرورت کار علمی یا تطبیقات ندارد، ارزیابی نمرات حد اکثر از ۸۰ فیصد محاسبه میگردد .

ماده بیست و دو :

حداقل نمره قبولی هر درس ۵۵ بر علاوه تکمیل ۶۰ فیصد اوسط عمومی در هر سمستر است. محصلی که در هر يك از دروس الزامی مردود شود، شامل امتحان چانس دوم میگردد و در صورتی که نتواند حد اقل نمره کامیابی را به دست بیاورد، در اولین فرصت، ملزم به تکرار آن است. با این حال نمرات کلیه دروس اعم از قبول و دی در ترانسکریپت محصل ثبت و در محاسبه اوسط منظور می شود .

تبصره: ۱. اگر محصلی در يك درس اختیاری مردود شد، به جای آن درس می تواند از جدول دروس انتخابی در نصاب، درس دیگری را انتخاب کند .

تبصره ۲: هرگاه محصل در تمام مضامین امتحان داده شده نمره ی کامیابی گرفته، اما اوسط معینه را پوره نکرده باشد، به سمستر بعدی ارتقا نموده و برایش اخطار صادر میگردد .

درس ناتمام :

ماده بیست و سه: در موارد استثنایی، فعالیت میدانی، کار در عرصه و دروسی که درنصاب، توأم با پروژه ارائه می شود، در صورتیکه به تشخیص استاد و تأیید فاکولته مربوطه، تکمیل آنها در طول يك سمستر تحصیلی میسر نباشد، ناتمام تلقی می گردد. نمره ناتمام باید حداکثر تا پایان سمستر بعد به نمره تکمیل تبدیل گردد .

اعلام نمرات :

ماده بیست و چهار:

استاد موظف است گزارش نمره نهایی هر درس را حداکثر ظرف ۱۰ روز پس از برگزاری امتحان آن درس به فاکولته مربوط تسلیم نماید .

ماده بیست و پنج:

اداره هر فاکولته مؤسسه موظف است نمرات محصلین را حداکثر تا ۲ هفته پس از برگزاری آخرین امتحان هر سمستر و بعد از رسیدگی به اعتراض های محصلین و رفع اشتباه های احتمالی به بخش تدریسی مؤسسه تسلیم نماید .

تبصره:

نمره پس از اعلام به بخش تدریسی مؤسسه غیر قابل تغییر است .

اوسط نمرات:

ماده بیست و شش:

در پایان هر سمستر تحصیلی، اوسط نمرات محصل در آن سمستر و اوسط کل نمرات او تا پایان آن سمستر و در پایان دوره تحصیلی، اوسط کل نمرات محصل، محاسبه و در ترانسکریپت وی ثبت می شود .

تبصره ۱:

برای محاسبه اوسط نمرات، تعداد کرایت های هر درس در نمره آن درس ضرب می شود و مجموعه حاصل ضرب ها در تمام دروسی که محصل برای آنها نمره گرفته است (اعم از ردی یا قبولی) بر تعداد کل کرایت های اخذ شده تقسیم می شود .

ماده بیست و هفت:

درجه محصل با در نظر داشت نمره حاصله قرار ذیل تعیین میگردد:

A - (۹۰-۱۰۰)

B - (۸۰-۸۹)

- C (۷۹-۷۰)

- D (۶۹-۵۵)

ثبت نام مشروط:

ماده بیست وهشت:

اوسط نمرات محصل در هیچ سمستر تحصیلی نباید کمتر از ۶۰ باشد، در غیر این صورت ثبت نام محصل در سمستر بعد، به صورت مشروط خواهد بود.

ماده بیست ونو:

محصلی که به صورت مشروط ثبت نام کند، جز در آخرین سمستر تحصیلی حق انتخاب بیش از ۱۴ کریدت درسی در آن سمستر را ندارد.

اخراج محصل مشروط:

ماده سی:

در صورتیکه اوسط نمرات محصل دوره لیسانس در سه سمستر متوالی، کمتر از ۵۵ باشد در هر مرحله ای که باشد، از ادامه تحصیل محروم می شود.

ماده سی و یک:

استاد رهنما مطابق رشته ی تحصیلی تعیین گردیده و مسئول تمام امور آکادمیک محصلین معرفی شده خویش می باشد. دیپارتمنت نظر به امکانات دست داشته ی خویش برای هر ۲۰ محصل در یک سال یک استاد رهنما تعیین میکنند.

ماده سی و دو:

محصلی که بدلیل مشروط شدن بیش از حد، از ادامه تحصیل محروم می شود، در صورت انجام یا لغو تعهداتی که در دوران تحصیل سپرده است، می تواند برای تحصیل مجدد در امتحان کانکور ورودی شرکت کند و در صورت قبولی در رشته مورد علاقه خود ادامه تحصیل دهد .
تبصره: مؤسسه نمی تواند، کریدت هایی را که محصل در رشته قبلی گذرانده است، با برنامه رشته جدید تطبیق داده و بعضی یا تمام آنها را بپذیرد .

تأجیل، انصراف و انفکاک:

تأجیل

ماده سی و سه:

محصل می تواند در دوره لیسانس حداکثر برای ۲ سمسטר متوالی یا متناوب از تأجیل استفاده کند .
تبصره ۱: مدت تأجیل جزو حداکثر مدت مجاز تحصیل محصل در هر دوره محسوب می شود .
تبصره ۲: برای محصلین اناث متاهل که بنا بر وضع حمل نتوانند نصاب حاضری را تکمیل نمایند و این حالت فاکولته به اساس شواهد عینی معلوم باشد و مورد تأیید آن قرار گیرد مدت چنین غیابت به اساس تصویب شورای علمی فاکولته به تأجیل یکساله ی محصل محاسبه می شود.

ماده سی و چهار: تقاضای تأجیل باید به صورت کتبی، حداقل ۲ هفته قبل از شروع ثبت نام هر سمستر، توسط محصل به اداره فاکولته تسلیم گردد .

تبصره: اداره فاکولته موظف است پس از کسب نظر از دیپارتمنت ذیربط قبل از اتمام مهلت ثبت نام، موافقت یا عدم موافقت با درخواست محصل را کتبی به وی ابلاغ نماید

انصراف از تحصیل:

ماده سی و پنج:

ترك تحصیل بدون کسب اجازه از مؤسسه ، انصراف از تحصیل محسوب می شود و محصل منصرف از تحصیل، حق ادامه تحصیل ندارد .

تبصره: در موارد استثنائی، که محصل ترك تحصیل خود را موجه می داند، باید دلایل آن را حداقل يك ماه قبل از پایان همان سمستر به مؤسسه ارائه دهد. در صورت تأیید موجه بودن ترك تحصیل توسط مؤسسه، آن سمستر جزو تأجیل محصل محسوب می شود.

ماده سی و شش:

محصلی که بخواهد از تحصیل منصرف شود، باید درخواست خود را شخصاً به اداره فاکولته مربوطه تسلیم نماید. این محصل مجاز است فقط برای يك بار در فاصله يك ماه از تاریخ درخواست، تقاضای انصراف خود را پس بگیرد. پس از انقضای این مهلت، حکم انصراف از تحصیل وی صادر می گردد و محصل پس از آن، حق ادامه تحصیل در آن دوره را ندارد.

تبصره ۱:

محصل منصرف از تحصیل موظف است به کلیه تعهداتی که در دوران تحصیل سپرده است، عمل کند.

تبصره ۲:

تحصیل مجدد محصل منصرف از تحصیل موكول به شرکت و قبولی امتحان كانكور براساس ضوابط است.

تبدیل:

ماده سی و هشت:

تبدیل به معنی تغییر محل تحصیل محصل از يك مؤسسه به مؤسسه دیگر در همان رشته و همان مقطع تحصیلی است.

ماده سی و نو:

تبدیلی محصل (از ازهر به به هر يك از پوهنتون ها و مؤسسات تحصیلات عالی خصوصی دیگر یا عکس آن)، با در نظر داشت شرایط ذیل بلا مانع است:

- موافقه نهاد های مبدأ و مقصد؛
- تبدیل از دوره های شبانه به روزانه؛

- تکمیل کردیت های سمستر های قبلی با دریافت حداقل ۵۵ نمره در هر مضمون؛
- تصفیه تمام حسابات مالی محصل در مؤسسه؛
- گذراندن حداقل یک سمستر تحصیلی در مؤسسه مبدأ؛

تبصره ۱ :

محصل نمیتواند در سمستر هشتم (یا سمستر اخیر) از مؤسسه به نهاد دیگری یا عکس آن تبدیل نماید.

تبصره ۲ :

تمام نمرات درسی محصل در مؤسسه مبدأ اعم از قبولی یا رد و سوابق تحصیلاتی محصل تبدیلی از لحاظ مشروطی، عیناً در کارنامه محصل ثبت و نمرات دروس پذیرفته شده، در محاسبه اوسط کل او محسوب می شود .

تبصره ۴ :

محصلی که از مؤسسه تحصیلات عالی ازهر تبدیل میگردد فقط برای یکبار اجازه قبولی دوباره را از جانب مؤسسه تحصیلات عالی ازهر دریافت می نماید .

ماده چهل :

اسناد فراغت از تحصیل محصل تبدیلی توسط مؤسسه مقصد صادر می گردد و در آن اسناد، تعداد کردیت های گذرانده شده محصل و مجموع کردیت ها در مؤسسه های مبدأ و مقصد با ذکر اوسط نمرات آنها و سوابق تحصیلی محصل قید می شود .

انفکاک :

ماده چهل و یک :

انفکاک دو نوع (موقت و دائمی) است :

۱ . انفکاک موقت حالتی است که محصل حق شمولیت مجدد و ادامه ی تحصیل در همان سمستر را بعد از یک سال دارا میباشد .

۲ . انفکاک دائمی حالتی است که محصل نمیتواند به منظور ادامه تحصیل دوباره شامل مؤسسه تحصیلات عالی شود .

ماده ی چهل و دو:

محصلان تحت شرایط ذیل ناکام سمستر محسوب و مواجهه به انفکاک موقت میگردند:

- هرگاه به اساس تکمیل نکردن 75 فیصد نصاب حاضری از شمول در امتحان نهایی محروم گردند ؛
- هرگاه در بیشتر از مناصفه ی کریدت های یک سمستر که محصل در آن ثبت نام کرده نمره ی کامیابی اخذ ننماید ؛
- هرگاه یک محصل در یک مضمون که بار اول در آن ناکام مانده برای بار دوم نیز نمره ناکامی اخذ نماید ؛
- هر گاه محصل در تمام امتحانات غایب باشد ؛
- هر گاه یک محصل در امتحان یکی از مضامین به عوض محصل دیگری امتحان را سپری کند در این صورت هر دو محصل ناکام سمستر محسوب میگردند ؛
- هر گاه محصل نو شمول در طی مدت سه هفته پس از اعلان نتایج به منظور ادامه ی تحصیل ثبت نام نکند ؛

ماده چهل و سه:

محصل در حالات ذیل مواجهه به انفکاک دائمی میگردند:

- هر گاه محصل به میل خود تقاضای انفکاک نموده و انفکاکش نهایی گردیده باشد ؛
- محصل نتواند یک صنف را در دو سال ، بنابر هر علتی که باشد، موفقانه تکمیل نماید.
- محصل نتواند در دو سمستر پیهم اوسط نمرات سمستر را تکمیل نماید ؛
- طبق طرز العمل ی نظم و دسپلین مواجهه به این حالت گردد ؛
- هرگاه محصل در یک مضمون که بارسوم برای تعقیب آن ثبت نام نموده ، نمره ی کامیابی گرفته نتواند ؛
- در حالتی که محصل نتواند دوره ی تحصیل چار ساله را در طی مدت شش سال تکمیل کند ؛

تغییر رشته :

ماده چهل و چهار:

محصل در طول دوران تحصیل در مقطع لیسانس می تواند، با داشتن شرایط زیر و موافقت فاکولته ذیربط از يك رشته به رشته دیگر تغییر رشته دهد:

۱. ادامه تحصیل متقاضی در رشته قبلی از نظر مقررات تحصیلاتی بلامانع باشد؛
 ۲. حداقل (۶ / ۱) و حداکثر (۳ / ۲) کریدیت های دوره را گذرانده باشد .
 ۳. نمره امتحان ورودی متقاضی از نمره امتحان پایین ترین فرد پذیرفته شده در سهمیه و رشته مورد تقاضا در همان سال کمتر نباشد.
 ۴. با توجه به حداکثر مدت مجاز تحصیل، امکان گذراندن کریدیت های درسی مورد نیاز در رشته جدید را داشته باشد .
- تبصره: محصل در هر مقطع تحصیلی، تنها یکبار می تواند تغییر رشته بدهد .

ماده چهل و پنج:

در صورت موافقت با تقاضای تغییر رشته، محصل موظف است در اولین فرصت در رشته جدید ثبت نام کند و پس از نام نویسی، محصل حق بازگشت به رشته قبلی را ندارد .

تبصره: اقدام نکردن محصل به ثبت نام در رشته جدید در وقت معین به منزله انصراف از تغییر رشته تلقی می گردد و حق تغییر رشته تا پایان دوره از وی سلب می شود .

ماده چهل و شش:

دروسی که محصل در رشته قبلی گذرانده است در رشته جدید بررسی و معادل سازی می شود و فقط دروسی از وی پذیرفته می شود که به تشخیص مدیریت تدریسی، با دروس رشته جدید، اشتراك محتوایی داشته باشد و نمره هر يك از آن دروس نیز کمتر از ۵۵ نباشد .

تبصره ۱ :

دروس پذیرفته شده در ترانسکریپت محصل ثبت و نمرات آنها در محاسبه اوسط کل منظور می شود، ولی نمرات دروس پذیرفته نشده، بدون احتساب در اوسط، در کارنامه محصل باقی می ماند . در این

حال، چنانچه اوسط كل كريدت هاى پذيرفته نشده او کمتر از ۵۵ باشد، جمعاً به عنوان يك سمستر مشروطى براى محصل در رشته جديد منظور مى شود .

تبصره ۲ :

در صورتى كه تعداد كريدت هاى دروس پذيرفته نشده محصل، در حدى باشد كه امكان گذراندن كريدت هاى مورد نياز رشته جديد را در طول مدت مجاز تحصيل، از وي سلب كند، با تقاضاى تغيير رشته او موافقت نمى شود .

ماده چهل و هفت :

مقاضى تغيير رشته بايد درخواست خود را همراه اسناد لازم، حداقل ۶ هفته پيش از شروع سمستر تحصيلى به اداره فاكولته مربوطه تسليم نمايد .

ماده چهل و هشت :

تاريخ فراغت از تحصيل، روزى است كه آخرين نمره درسى محصل توسط استاد به اداره فاكولته مربوطه يا مؤسسه تحويل مى شود .

ماده چهل و نو :

اوسط كل نمرات محصل در پايان دوره تحصيل، بايد حداقل ۵۵ باشد، تا در رشته تحصيلى خود حسب مورد اسناد ليسانس دريافت كند . در صورتى كه اوسط نمرات محصل از ۵۵ کمتر باشد، چنانچه از نظر طول تحصيل مانعى نداشته باشد، مى تواند تا حداكثر ۲۰ كريدت درسى از درس هاى را كه با نمره کمتر از ۵۵ قبول شده است در ۲ سمستر تحصيلى، مجدداً انتخاب و آن درس را تكرر كند، تا اوسط كل خود را جبران نمايد . در اينصورت نمرات دروس تكرارى علاوه بر نمرات قبلى، در ترانسكربت محصل ثبت و در محاسبه اوسط كل نمرات او محسوب مى شود .
تبصره : محصلى كه نتواند يا نخواهد از مقررات مذكور در اين ماده استفاده كند يا عليرغم استفاده از آن نتواند كمبود اوسط كل نمرات خود را جبران نمايد، از تحصيل محروم و اخراج مى شود .